

Широка Юлія Вікторівна,
курсантка факультету забезпечення
оперативно-службової діяльності
Національної академії Державної
прикордонної служби України імені Богдана
Хмельницького

Наукова керівниця:
професорка кафедри психології, педагогіки
та соціально-економічних дисциплін
Національної академії Державної
прикордонної служби України імені Богдана
Хмельницького, докторка філософських
наук, професорка *Ганаба С. О.*

ЕВРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ МЕТОДІВ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ У ВИКЛАДАННІ НАВЧАЛЬНИХ КУРСІВ ГЕНДЕРНОЇ ПРОБЛЕМАТИКИ

Вивчення гендерної проблематики та загалом врахування принципу рівних прав та можливостей чоловіків та жінок є актуальною проблемою як суспільного життя, так і реформування сектору безпеки та оборони зокрема. В освітні програми останніх років впроваджуються курси присвячені цій проблематиці. Також вводиться вивчення окремих тем присвячених рівним правам та можливостям чоловіків та жінок у низку фахових навчальних предметів. Попри важливість змістової компоненти навчальних курсів з гендерної проблематики, релевантним й актуальним є пошук ефективних методів навчання. Мова йде про знання й використання методів, які сприятимуть організації навчання, яке ґрунтується на власному досвіді слухачів, забезпечує їх відкритість та продуктивні інтеракції, можливість отримати теоретичні знання перенести у практичну площину та досвід повсякдення. Такі підходи вимагають суттєвого переформатування навчальної діяльності у напрямку від людини, яку навчають, до людини, яка навчається. У викладанні гендерної проблематики такий підхід полягає у тому, що пізнавальна діяльність суб'єктів освіти спрямовується на пошук потенційно нового у набутому досвіді.

Реалізувати на практиці окреслені підходи у викладанні гендерної проблематики можуть методи критичного мислення. Продуктивність та релевантність такого мислення визначається здатністю у відомому й очевидному віднайти незрозуміле й неймовірне, окреслити нові проблеми. У практиці викладання навчальних курсів гендерної проблематики вона реалізується з урахуванням наступних настанов:

– процес мислення сконцентровується на використанні неочікуваних змін та випадковостей, які не розглядаються як

другорядні явища, а радше як потенційна можливість у створенні кардинально нового розуміння реалій буття;

– визначальним у процесі мислення є не концентрування уваги на спільному, тотожному, закономірному, а радше на відмінному, неповторному, одиничному;

– культивування продуктивного мислення можливе за умови ліквідації авторитету загальноприйнятих правил, приписів та стандартів.

Зазначимо, що у нашому контексті міркувань критичний не означає, що це той хто зазнав критики чи неприйняття. Мова йде радше про неупереджений погляд й визнання різноманітності підходів у прийнятті осмисленого й виваженого рішення. «Критичний», у цьому контексті означає «аналітичний». Таким чином, критичне мислення розуміється як система суджень, яка ґрунтується на здатності виявляти очевидні й приховані взаємозв'язки між явищами й фактами, верифікувати інформацію, відмовляючись від упередженого й догматичного сприйняття світу.

Кравець Віталій Михайлович,
завідувач кафедри філософії права
та юридичної логіки Національної
академії внутрішніх справ
Симон Юрій Сергійович,
доцент кафедри філософії права та
юридичної логіки Національної
академії внутрішніх справ

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОСОФІЇ ПРАВА ТА КОНСТИТУАЛІЗМУ

Важливою складовою національного державотворення українського народу є системне дослідження традицій, історичних закономірностей його світобуття, серед яких особливе місце посідає висвітлення процесу виникнення та становлення вітчизняної філософії права та конституалізму. У цьому контексті, погоджуємося з позицією Костицького М.В., що неодноразово наголошував на необхідності розробки кардинально нових методологічних підходів до пізнання історико-правової дійсності. Для розвитку української політичної доктрини, державно-правових інститутів характерною є циклічність, зв'язок із боротьбою українського народу за створення суверенної держави, тривалі періоди латентного чи загальмованого розвитку політико-правових ідей [1, с. 3].